

**Влада Републике
Србије**

Министарство за рад,
запошљавање,
борачка и социјална
питања

Програм

**“Развој ефикасних услуга у заједници у
области образовања и социјалне
заштите на локалном нивоу”**

**Пројекат
финансира Европска
унија**

Пројекат

**„Уз малу помоћ пријатеља –
Превенција раног напуштања школе у
Панчеву “**

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ОБРАЗОВАЊА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ПАНЧЕВА (2018 - 2020)

Јуни 2018. године

Садржај

Увод	4
Методологија израде Акционог плана.....	4
Контекст на националном нивоу.....	5
Надлежности локалног нивоа у области образовања	7
Анализа ситуације – град Панчево	9
Мере које се реализују на територији града Панчева	14
Визија и главни стратешки правци	17
План мера и активности	19
Буџетирање, координација и праћење реализације Акционог плана	24

Листа скраћеница

ЛС	Локална самоуправа
ИРК	Интерресорна комисија
ИОП	Индивидуални образовни план
МПНТР	Министартсво просвете, науке и технолошког развоја
ЕУ	Европска унија
ЗОСОВ	Закон о основама система образовања и васпитања
ИПА	Претприступни фондови европске уније
РЕФ	<i>Roma Education Fund</i>
ПУ	Предшколска установа
ПВО	Предшколско васпитање и образовање
РЗС	Републички завод за статистику

1. Увод

Израда Акционог плана за унапређење образовања на територији града Панчева, реализована је у оквиру пројекта „Уз малу помоћ пријатеља – Превенција раног напуштања школе у Панчеву.“

Пројекат је финансиран из средстава ИПА 2013, из Програма „Развој ефективних услуга у заједници у области образовања и социјалне заштите на локалном нивоу“. Орган уговарања је Влада Републике Србије – Министарство финансија. Партнер града Панчева на овом пројекту је Дом за децу без родитељског старања „Споменак“.

Циљ пројекта је био интерсекторска подршка школама, породицама и деци из 10 основних школа са територије града Панчева и из Дома „Споменак“, у којима су ученици из различитих разлога у ризику од напуштања основног образовања. У току 14 месеци, у оквиру реализације пројекта обезбеђене су различите врсте материјалне, методолошке и педагошке помоћи деци, њиховим породицама и школама у циљу постизања бољих резултата деце у учењу. Школе су добиле помоћ у опреми, која укључује ИТ опрему, дидактичке материјале и школски намештај, а стручне службе у школама су учествовале у креирању и усвајању инструмента за праћење деце у ризику од напуштања школовања.

Како би се осигурала одрживост резултата пројекта и унапредиле локалне политике у области образовања, као и положај осетљивих група у систему образовања, креиран је Акциони план за унапређење образовања на територији града Панчева (2018 – 2020).

2. Методологија израде Акционог плана

Израда Акционог плана заснована је на принципима партиципативности и транспарентности и одвијала се у периоду април – јун 2018. године. Процес израде документа подразумевао је: анализу законског, стратешког и институционалног оквира на националном и локалном нивоу; анализу статистичких података и резултата постојећих истраживања; реализацију квалитативног и квантитативног истраживања. У периоду мај/јун месец 2018. године, грађанима је била доступна анкета о приоритетима у области образовања. На анкету је одговорило 69 грађана.

Табела 1: Учесници анкете – Приоритети у области образовања

	Број родитеља
Родитељи деце предшколског узраста	10
Родитељи деце основно школског узраста	34
Родитељи деце средње школског узраста	25

У овом периоду су организоване три фокус групне дискусије са представницима система предшколског васпитања и образовања, основношколског и средњошколског система образовања.

У фокус групним дискусијама су учествовали: запослени у систему образовања, родитељи и представници ученичког парламента.

Табела 2: Учесници у фокус групним дискусијама

Ниво образовања	Позиција/улога	Број учесника
Предшколско васпитање и образовање	Запослени	10
	Родитељи	5
Основношколско образовање и васпитање	Запослени	8
	Ученици	4
	Родитељи	3
Средњошколско образовање и васпитање	Запослени	6
	Ученици	4
	Родитељи	
Укупно		40

Како би се осигурала партиципативност процеса израде документа успостављена је радна група сачињена од представника релевантних институција. Чланови радне групе омогућили су увид у постојеће мере и активности на нивоу града Панчева, дефинисали стратешке приоритете и мере/активности за наредни период.

3. Контекст на националном нивоу

Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године,¹ усвојена је 2012. године. **Акциони план за спровођење Стратегије развоја образовања у Србији до 2020. године донет је 2015. године²** и овим планом су конкретизоване појединачне активности (акције) дефинисане циљевима и приоритетима Стратегије, разрађени начини спровођења, рокови, кључни носиоци и извршиоци, инструменти за праћење и показатељи (индикатори) напретка, као и процедуре извештавања и процене ефеката предвиђених стратешких мера. Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године, као циљеве промовише повећање квалитета процеса и исхода образовања, повећање обухвата на свим нивоима образовања, достизање и одржавање релевантности и повећање ефикасности образовања.

И поред напора да се унапреди систем образовања и социјална и образовна инклузија деце, **образовна структура становништва у Републици Србији** и даље је неповољна – у популацији старијој од 15 година око 32% особа има основно или ниже образовање, око 49% средње образовање, а свега око 16% има више или високо образовање. Поред тога, изразите су разлике међу регионима у погледу степена образовања становништва. У ромској заједници и даље највише припадника има основно или ниже образовање, а најмање је оних

1

Службени гласник РС, бр. 107/12.

2

Службени гласник РС, бр. 16/15.

који имају више и високо образовање. Више од 50% особа са инвалидитетом узраста изнад 15 година има завршено само основно образовање или мање³.

Обухват деце обавезним образовањем (предшколски припремни програм и основно образовање) није потпун. Обухват деце обавезним предшколским програмом (ППП) у 2016. години износи 97%, док је обухват деце основним образовањем 98% (Извор: РЗС).

Највећи изазов представља **обухват деце предшколским васпитањем и образовањем (ПВО)** које није обавезно. Обухват деце узраста од 6 месеци до 5,5 година у 2016. години био је 36%. Системом ПВО најмање су обухваћена деца од 6 месеци до 3 године (20%), а највећи обухват се бележи код деце узраста 4 до 5,5 година (39%). Деца из руралних средина и деца из маргинализованих група у значајно већој мери су искључена из система предшколског васпитања и образовања (Извор РЗС).

Република Србија је једна од ретких земаља где **средње образовање још увек није обавезно** иако је Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године предвиђено увођење обавезног средњег образовања. Обухват деце **средњим образовањем** је 90% у 2016. години, а проценат похађања средњошколског образовања је мањи међу децом из осетљивих група (Извор РЗС).

Квалитет образовања у Републици Србији остварује ниже исходе у односу на међународни просек, пре свега у образовним постигнућима ученика након завршетка основног образовања. **Низак квалитет образовања огледа се у недовољном степену развијености кључних компетенција** код младих, недовољним степеном инклузивности формалног образовања, великим регионалним разликама у степену образованости, високим процентом одраслог становништва које је завршило само основно образовање и ниским процентом одраслог становништва које је укључено у неки вид образовања и обуке.

Праведност образовања је у претходних неколико година значајно унапређена, али и даље постоје значајни изазови: значајан број деце из маргинализованих група не уписује или прерано напушта образовање; постоје велике разлике у образовним постигнућима између различитих региона, при чему сиромашнији региони имају углавном нижи квалитет образовања; деца из маргинализованих група која остану у образовању не добијају адекватан квалитет образовања, услед чега имају значајно нижа образовна постигнућа од других ученика; инклузивно образовање је унапређено, али и даље је евидентна недовољна спремност и оспособљеност једног броја наставника, тешкоће у функционисању интерресорних комисија итд.

Ефикасност образовања је у извесној мери унапређена у основном образовању кроз административно повећање броја ученика у одељењима, али је образовни систем и даље недовољно ефикасан – Република Србија издваја процентуално сличан удео БДП за образовање као друге европске земље, али је квалитет образовања значајно нижи; број ученика опада због негативног демографског тренда; мрежа основних школа није усклађена са потребама, није урађена оптимизација мреже школа.

4. Надлежности локалног нивоа у области образовања

Надлежности у систему образовања су подељене између централног и локалног нивоа власти. Локалном нивоу припадају надлежности које су у вези са омогућавањем услова за образовање. У потпуној надлежности локалне самоуправе је једино предшколско образовање, осим обавезног предшколског припремног програма који се финансира из републичког буџета (у трајању 9 месеци 4 сата дневно).

За израду и реализацију Акционог плана за унапређење образовања на локалном нивоу кључно је да:

- стратешки приоритети и мере буду усаглашени са приоритетима и мерама на националном нивоу;
- мере које се планирају на локалном нивоу буду у складу са потребама локалне заједнице;
- мере које се планирају буду у надлежности локалних самоуправа како би се осигурало спровођење мера;
- успостављен систем за праћење реализације предвиђених мера.

Национални правни оквир од значаја за Акциони план за унапређење образовања на територији града Панчева чине: Закон о основама система образовања и васпитања⁴, Закон о предшколском васпитању⁵, Закон о основном образовању⁶, Закон о средњем образовању⁷ и већи број правилника који регулишу посебне аспекте у оквиру предуниверзитетског образовања и васпитања.

Локални ниво је надлежан и за један број активности и програма од којих зависе услови и исходи образовања:

- обезбеђивање средстава за превоз ученика настањених на удаљености већој од 4 км од седишта школе, а за ученике са посебним потребама без обзира на удаљеност; превоз ученика на републичка такмичења;
- мере подршке деци, ученицима и студентима из сиромашних породица и угрожених група (нпр. набавка бесплатних уџбеника и наставних материјала за сиромашну децу, обезбеђивање ужина, подршка за одлазак на екскурзије и летовања, набавка рачунара и сл.);
- мере подршке деци са инвалидитетом и посебним потребама у учењу (набавка асистивне технологије и дидактичког материјала, педагошки асистенти);
- стипендирање најуспешнијих и талентованих ђака и студената;
- одређивање висине учешћа родитеља у цени у предшколској установи и субвенције за сиромашне породице;
- промовисање програма за образовање одраслих и промоција учења током читавог живота;

4

Службени гласник РС, бр. 88/17

5

Службени гласник РС, бр. 101/17

6

Службени гласник РС, бр. 101/17

7

Службени гласник РС, бр. 101/17

- информисање грађана о правима, обавезама, различитим програмима и могућностима за образовање на локалном нивоу;
- унапређење квалитета образовања – стална едукација и унапређење квалитета наставника и професора, као и бољи услови рада у школама, зависе од улагања на локалном нивоу. То подразумева:
 - текуће одржавање и опремање установа и део капиталних инвестиција у основном и средњем образовању, додатно информатичко опремање;
 - унапређење професионалних капацитета у предшколском образовању и обезбеђивање средстава за стручно усавршавање запослених у образовању;
 - унапређење капацитета савета родитеља и ђачких парламената, унапређење капацитета школских одбора и едукација чланова;
 - утврђивања мера и активности заштите и безбедности ученика; повезивање са институцијама запошљавања, здравља и социјалне заштите, као и невладиним сектором у циљу додатне подршке деци и њиховим породицама кроз заједничке програме;
 - сарадња са другим општинама и градовима на постављању и имплементацији различитих иновативних програма и програма за популаризацију образовања;
 - коришћење доступних ЕУ средстава за побољшање квалитета образовања кроз сарадњу и заједничко учење са партнерима из земље и иностранства.
- повећање делотворности – ефикасност укупних јавних расхода у образовању кроз планирање и спровођење оптимизације школске мреже на локалном нивоу;
- повећање доступности и дужине школовања – локалне заједнице могу да имају одлучујући утицај на спречавање осипања и рани прекид школовања, као и на уклањање препрека за образовање за децу из угрожених група. То подразумева:
 - праћење уписа деце у припремни предшколски програм и први разред основне школе и праћење редовности у похађању наставе;
 - вођење евиденције неписмених лица, лица без потпуног образовања, деце са сметњама у развоју;
 - успостављање и подршку раду интерресорних комисија за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке деци и ученицима (ИРК);
 - подршку реализацији програма за рани раст и развој деце;
 - развијање партнерстава са невладиним организацијама и посебно са ромским заједницама у реализацији и праћењу инклузивног образовања;
 - активности за побољшање положаја деце на селу, у оквиру оптимизације мреже школа, уз повезивање са плановима за рурални развој;
 - оснаживање локалних самоуправа за праћење и прилагођавање предшколских услуга потребама деце из осетљивих група;

5.Анализа ситуације - град Панчево

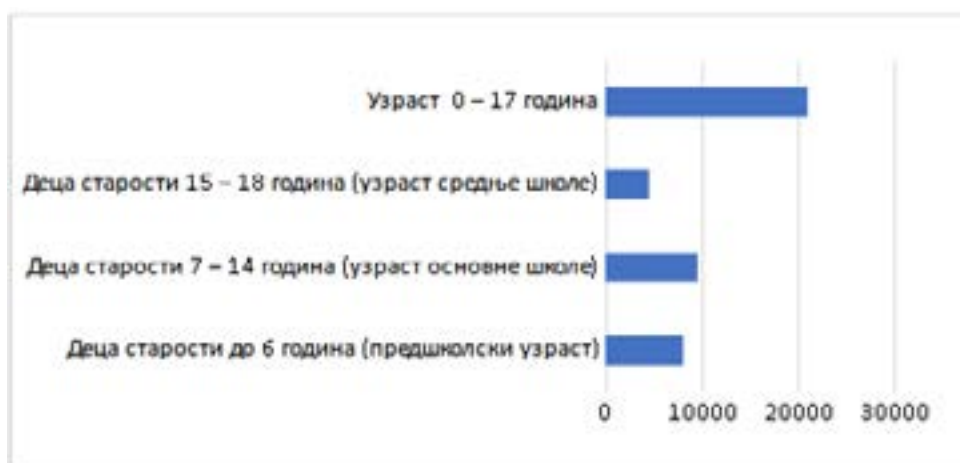
Укупан број становника на територији града Панчева (са 10 насељених места) је у благом опадању. У 2015. години број становника је био 121.482, а у 2016. години 120.871. Стопа природног прираштаја у 2016. години била је -4.

Табела 3: Становништво према старосним групама и полу

Становништво према старосним групама	2015		2016	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	3.931	4.176	3.897	4.168
Деца старости 7 – 14 година (узраст основне школе)	4.692	4.874	4.715	4.857
Деца старости 15 – 18 година (узраст средње школе)	2.259	2.366	2.198	2.338
Узраст 0 – 17 година	10.276	10.787	10.218	10.754
Број младих 15 – 29 година	10.076	10.598	9.800	10.367
Радни контингент становништва (15 – 64 године)	41.479	41.188	40.879	40.724
Укупан број становника	62.392	59.090	62.061	58.810

Број деце предшколског и школског узраста (0 – 17. година) је 20.972 у 2016. години. Највећи је укупан број деце у узрасној категорији 7 – 14. година, док је најмање деце у узрасној категорији 15 – 18 година (Извор: РЗС, ДевИнфо).

Графикон 1: Становништво према старосним групама

Удео деце (број деце одговарајућег узраста у односу на укупан број становника) узраста до 17 година је 17% у 2016. години.

Табела 4: Удео становништва према старосним групама и полу

Удео становништво предшколског и школског узраста	2015		2016	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	3.931	4.176	3.897	4.168
Удео деце старости до 6 година (предшколски узраст)	6%	7%	6%	7%
Деца старости 7 – 14 година (узраст основне	4.692	4.874	4.715	4.857

школе)				
Удео деце старости 7 – 14 година (узраст основне школе)	7%	8%	8%	8%
Деца старости 15 – 18 година (узраст средње школе)	2.259	2.366	2.198	2.338
Удео деце старости 15 – 18 година (узраст средње школе)	4%	4%	4%	4%

Удео становништва предшколског и школског узраста у укупној популацији креће се од 4% за децу старости 15 до 18 година до 8% за децу основно школског узраста (7 до 14 година).

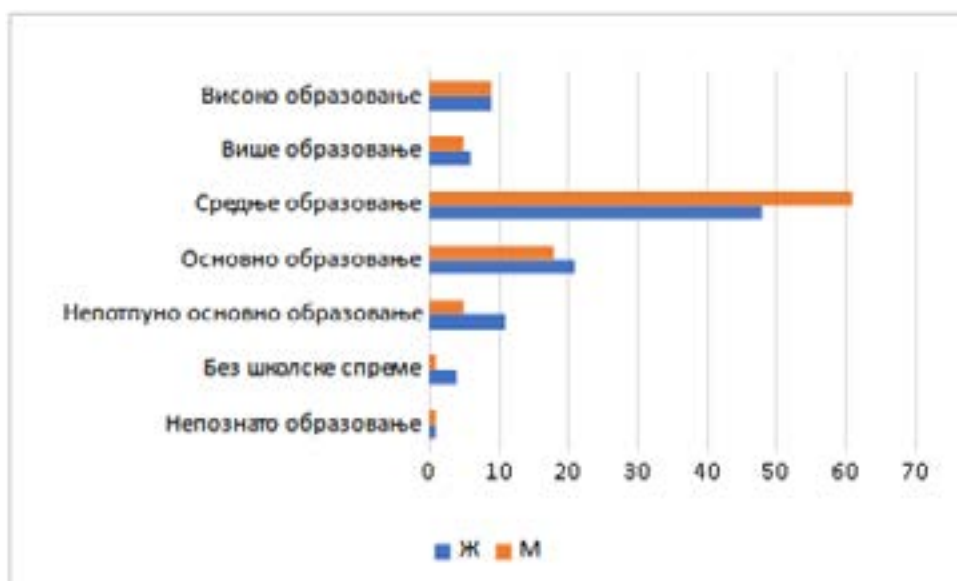
За планирање мреже образовних институција и осталих услуга важних за квалитет живота грађана, важно је узети у обзир и пројекције броја становништва у дугорочном периоду (2041. година). Према подацима Републичког завода за статистику пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) је 107.394, док је пројектовани број становника (средња варијанта са миграцијама) 115.017 у 2041. години, што је потенцијално смањење броја становника за готово 13.500 односно 6.000 становника.

Образовна структура становништва старог 15 и више година у складу је са трендом на националном нивоу.

Табела 5: Становништво старо 15 и више година према школској спреми и полу у 2011. години

	Ж	М
Непознато образовање	1 %	1 %
Без школске спреме	4 %	1
Непотпуно основно образовање	11 %	5 %
Основно образовање	21 %	18 %
Средње образовање	48 %	61 %
Више образовање	6 %	5 %
Високо образовање	9 %	9 %

Графикон 2: Образовна структура становништва

Према подацима Пописа становништва 2011. године, само око 40% становништва је компјутерски писмено, око 60% становништва изјашњава се као компјутерски неписмено или делимично писмено.

Табела 6: Становништво старости 15 и више година према компјутерској писмености

	Ж	М
Компјутерски неписмена лица	48 %	43 %
Лица која делимично познају рад на рачунару	15 %	17 %
Компјутерски писмена лица	37 %	40 %

Предшколско васпитање и образовање организује се у 29 објеката и у 2016. години у овај систем васпитања и образовања је укључено 3.339 деце. Обухват системом предшколског васпитања и образовања деце узраста до 3 године је 20,5%, док је обухват деце узраста од 3 године до поласка у обавезни предшколски припремни програм 36% у 2016. години.

Табела 7: Број и обухват деце у ПВО до поласка у ППП

Број и обухват деце	2016
Деца узраста 0—3 године у предшколском васпитању и образовању	698
Обухват деце узраста 0—3 године предшколским васпитањем и образовањем (%)	20,5%
Деца узраста од 3 године до поласка у ППП у	1.492

предшколском васпитању и образовању	
Обухват деце узраста од 3 године до поласка у ППП	36,5%
Деца у ППП	1.161
Обухват деце у ППП	95%

Иако је предшколски припремни програм обавезан за сву децу узраста од 5,5 година, око 5% деце не похађа овај програм.

Највећи број деце похађа програме у установама предшколског васпитања и образовања у трајању од 9 – 12 сати – 66% деце. У 2016. години 87 деце је уписано у ПВО преко капацитета, док 156 пријављене деце није примљено због недостатка капацитета.

Највећи број родитеља плаћа пуну предвиђену цену (59%), док 22% породица плаћа регресивну цену, а 19% не учествује у плаћању ПВО.

Основно образовање се одвија у 19 основних школа У ниже разреде основне школе у 2016. години уписано је 4.672, а у више разреде 4.872 деце. Један број деце не завршава основно образовање.

Табела 8: Деца у основном образовању

Основно образовање	2016
Нето стопа обухвата основним образовањем	94,3%
Ученици који су завршили 8. разред основне школе	1.177
Стопа завршавања основне школе (%)	97,7%
Стопа одустајања од школовања у основном образовању (%)	0,9%
Број деце обухваћене основним образовањем за децу са сметњама у развоју	125
Број одраслих обухваћених основним образовањем	42

Средње образовање се одвија у 11 школа на територији града Панчева и највећи број ученика уписан је четворогодишње средње стручне профиле.

Табела 9: Средње образовање

Средње образовање	2016
Број средњих школа	11
Ученици уписани у средње школе	5093
Ученици који завршавају средњу школу	1363
Стопа одустајања од школовања у средњем образовању (%)	0,6
Број деце обухваћене средњим образовањем за децу са сметњама у развоју	46

Табела 10: Ученици уписани у средње школе, 2016.година

Гимназија		Четворогодишње стручне		Трогодишње стручне	
Ж	М	Ж	М	Ж	М
557	377	1.599	1.925	250	385

У 2016. години 3.839 (19%) деце узраста 0 – 17 година је остварило право на коришћење дечијег додатка док је број корисника увећаног дечијег додатка био 1.444 (7%). Право на новчану социјалну помоћ користи 992 (2%) породица (Извор: РЗС, ДевИнфо).

6. Мере које се реализују на територији града Панчева

Упис ученика по основу афирмативне акције

У 2016. години афирмативне мере приликом уписа у средње школе користило је укупно 96 ромских ученика, док је у 2017. години ово право користило 124 ученика ромске националности. Стипендију коју обезбеђује *Roma Education Fund* (REF) у школској 2016/2017 години прима 12 ученика припадника ромске националне заједнице. Менторска подршка остварује се у 4 средње школе на територији града Панчева.

Подршка инклузивном образовању

У 2016. години Интерресорна комисија града Панчева (ИРК) је креирала мишљење за 115-оро деце, од тога 30. деце предшколског и 85. деце школског узраста. ИОП1 је креиран за 11 деце, док на основу ИОП2 ради 59. деце.

Најчешћи вид подршке који предлаже ИРК су: олигофренолошке стимулације (где спадају и дефектолошке, логопедске, тифлолошке, сурдоаудиолошке стимулације). Овај вид подршке је препоручен за 104 ученика.

Одлагање поласка у школу је предложено у 8 случајева.

Као мера подршке, у 11 случајева је препоручен рад са педагошким асистентима. У 7 случајева је препоручен лични пратилац за децу а у два случаја је предложен персонални асистент.

Као вид подршке ИРК често предлаже: једнократну новчану помоћ, месечну карту за превоз деце, бесплатну ужину. У појединим случајевима се предлаже финансирање одређених помагала или опреме, који су потребни детету да би се несметано кретало и похађало жељену школу. Једна од мера подршке је и бесплатан боравак на рекреативној настави на Дивчибарама, а 2016. године ова мера је предложена за петоро деце.

Учење на језицима националних мањина-националних заједница и двојезична настава

У складу са Законом у три основне школе у Панчеву настава се реализује и на језицима националних мањина. Настава се организује за 91. ученика на мађарском и румунском језику. Школска документација (евиденције и јавне исправе, дневници рада, матичне књиге, ђачке књижице и сведочанства) у овим школама води се двојезично, на српском језику и на језицима националних мањина.

Табела 11: Настава у основним школама на језицима националних мањина (школска 2017-2018. година)

Основне школе	наставни језик	одељења	ученици
"Братство јединство" П-во	мађарски	1 комбиновано (I - IVразред) 1 редовно (VI разред) 1 редовно (VII разред)	6 3 6
"А.Максимовић" Долово	румунски	1 комбиновано (II и IVразред)	6
"Ж.Зрењанин" Б.Н.Село	румунски	8 редовних (I -VIII разред)	70
Укупно	-	12	91

Изборни предмет "Матерњи језик са елементима националне културе" реализује се у четири основне школе на: мађарском, словачком, бугарском, македонском и румунском језику.

Табела 12: Реализација наставе изборног предмета "Матерњи језик са елементима националне културе" у основним школама (школска 2017-2018. година)

Основне школе	наставни језик	групе	ученици
"Братство јединство" П-во	мађарски	3	36
-//-	словачки	3	33
"Моша Пијаде" Иваново	мађарски	3	30
-//-	бугарски	1	11
"Ж.Зрењанина" Б.Н.Село	румунски	1	22
"Гоце Делчев" Јабука	македонски	2	30
Укупно	-	13	162

Двојезична настава у Основној школи „Свети Сава“ Панчево

Пројекат двојезичне наставе Владе АП Војводине, на српском и енглеском језику у Основној школи "Свети Сава" Панчево у школској 2017/2018. реализован је пету годину заредом. Двојезична настава се реализовала у шест одељења: трећег, четвртог, петог, шестог, седмог и осмог разреда (за укупно 136 ученика). Наставу је реализовало 8 наставника у оквиру предмета: математика, свет око нас (у нижим разредима), биологија,

техничко и информатичко образовање и информатика и рачунарство. Укупно 35-40% наставног градива одвија се на енглеском језику.

Из буџета града Панчева за реализацију двојезичне наставе у Основној школи "Свети Сава" последњих година је издвојено око 500.000 динара на годишњем нивоу.

Мере које се буџетирају и реализују из буџета града Панчева

Из буџета града Панчева у 2017. години издвојена су, међу осталим, средства за следеће намене:

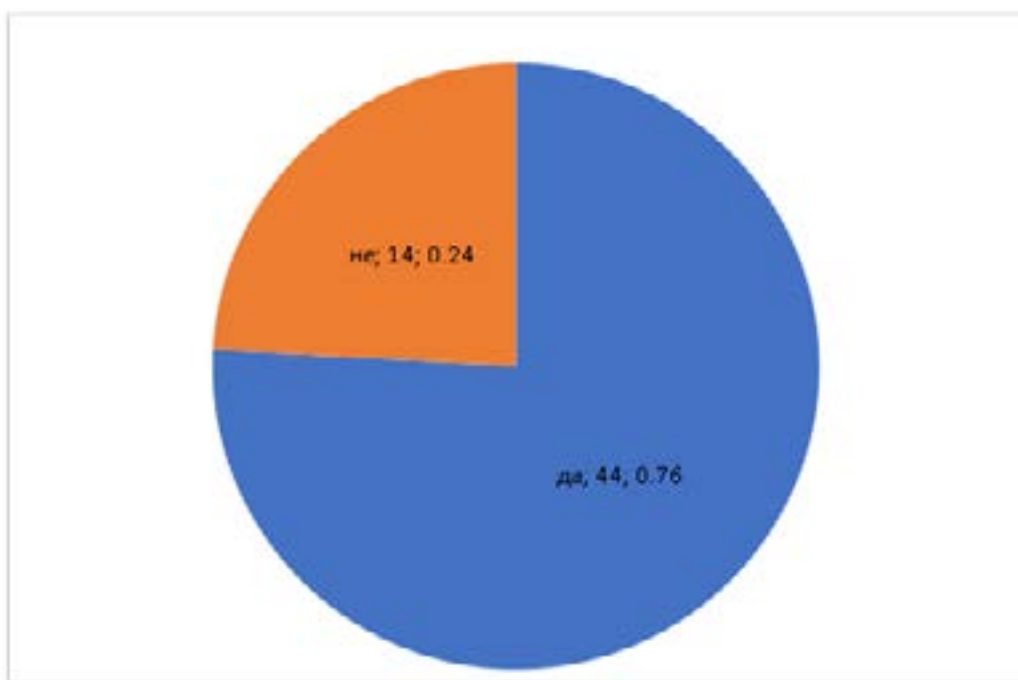
- за финансирање материјалних трошкова 22 основне школе, у којима се реализује настава основног образовања издвојено је 178.783.563 динара, а за финансирање 10 школа у којим се реализује настава средњег образовања издвојено је 95.073.872 динара;
- за трошкове превоза 151 ученика основних школа који станују на удаљености већој од 4 км од седишта школе издвојено је 2.200.000 динара;
- за капиталне радове у основним школама издвојено је 19.800.000 динара, за текуће одржавање основних школа 7.800.000 динара, а за набавку школске опреме 4.470.000 динара;
- за текуће одржавање средњих школа издвојено је 3.400.000 динара, а за набавку школске опреме 650.000 динара;
- локалним акционим планом за запошљавање за 2017. годину, у оквиру мера активне политике запошљавања, опредељена су средства у вези са Конкурсом „Програм за унапређење конкурентности средњих школа, путем опремања кабинета за извођење практичне наставе“, у шест средњих школа у укупном износу од око 1.400.000 динара. Школе су овим средствима опремиле: рачунарске кабине, биро и мултимедијалне школске просторе;
- за реализацију Програма јавно-здравствене контроле у основним и средњим школама, коју је спроводио Завод за јавно здравље Панчево, из буџета Града за основне школе издвојена су средства у укупном износу од око 1.300.000 динара, а за средње школе средства у износу од 1.560.000 динара;
- за регулисање трошкова осигурања ученика средњих школа од последица несрећног случаја у школској 2017-2018. години издвојена су средства у укупном износу од 726.809 динара, за осигурање 5.190 ученика средњих школа;
- за ангажовање лица на заштити и безбедности ученика у школама, за основне школе издвојена су средства у укупном износу од око 6.540.000 динара, а за средње школе средства у укупном износу од 2.160.000 динара;
- у сарадњи са Музичком школом "Јован Бандур" Панчево, реализована је свечаност за добитнике Дипломе "Вук Караџић" и Похвале „Ученик генерације“ у средњим школама за школску 2016-2017. За награђивање 40 најбољих матураната из буџета града Панчева исплаћена су средства у укупном износу од 400.000 динара;
- актив директора основних школа организовао је за 156 "Вуковаца" основних школа једнодневну екскурзију са програмом посете: Смедеревској тврђави, Виминацијуму и Сребрном језеру. За ове трошкове из буџета града Панчева издвојена су средства у укупном износу од 296.400 динара.

Стручно усавршавање наставника у основним и средњим школама

Према подацима које су доставиле школе (11 основних и 4 средње школе), за стручно усавршавање наставника, стручних сарадника и других запослених у основним школама, у школској 2017-2018. издвојено је око 1.100.000 динара, а за стручно усавршавање запослених у средњим школама око 490.000 динара. Према исказаним подацима, може се закључити да је кроз стручно усавршавање у школама прошло од 90-100% запослених и да су похађани семинари акредитовани од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

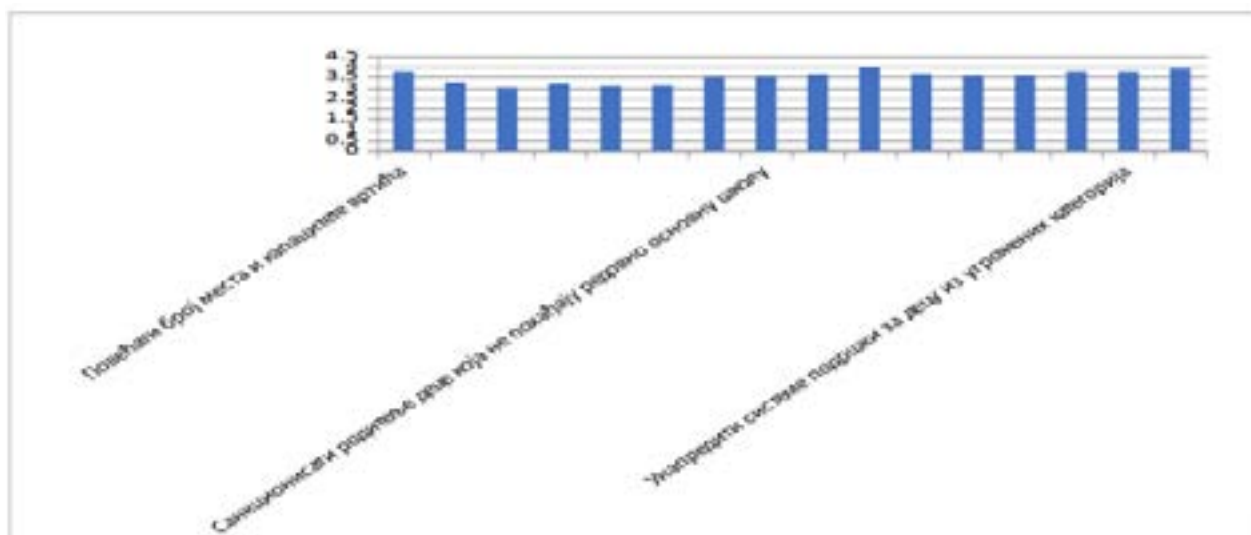
7. Визија и главни стратешки правци

Већина грађана и стручне јавности који су учествовали у истраживању⁸ сматра да образовање јесте један од приоритета на територији града Панчева, али да има простора за значајно даље унапређење свих нивоа доуниверзитетског система образовања.

Као један од највећих приоритета грађани виде: спречавање насиља међу децом (просечна оцена 3,94)⁹, повећати улагања у образовање (3,88), повећати број места и капацитете вртића (3,76). За грађане је приоритет и: увођење нових профила за школовање деце у средњем образовању (3,76), унапређење система подршки за децу из угрожених категорија (3,75), осавремењивање наставе и начина рада са децом (3,66), унапређење квалитета рада наставника у основним школама (3,64) као и унапређење ресурса за реализацију инклузивног образовања (3,55).

Графикон 3: Приоритети у области образовања

На основу истраживања тренутног стања, мишљења стручне јавности и грађана дефинисани су приоритети за унапређење образовања на територији града Панчева у периоду 2018 -2020. године.

Предшколско васпитање и образовање (ПВО):

Приоритет 1: Унапређење ефикасности система ПВО

Приоритет 2: Унапређење квалитета рада и безбедности деце

Приоритет 3: Повећање обухвата и праведности система ПВО

Основно образовање

Приоритет 1: Подршка развоју инклузивног образовања

Приоритет 2: Унапређење квалитета рада и безбедности деце

Приоритет 3: Спречавање осипања деце из система школовања

Средње образовање

Приоритет 1: Подршка развоју инклузивног образовања

Приоритет 2: Унапређење квалитета рада и безбедности деце

Приоритет 3: Спречавање осипања деце из система школовања

8. План мера и активности

План мера и активности за реализацију стратешких циљева креиран је за период 2018 – 2020. година. План садржи: очекиване резултате у односу на дефинисане приоритетне циљеве у областима предшколског васпитања и образовања, основношколског и средњошколског система образовања. План садржи конкретне мере и активности које могу да допринесу остварењу постављених циљева, као и главне носиоце активности, временски рок за реализацију активности и потенцијалне ресурсе за реализацију мера.

Основни критеријуми за креирање предлога мера били су:

- Исказане приоритетне потребе;
- Реалистичност остваривања мера у предвиђеном временском року;
- Реалистичност остваривања мера у односу на капацитет и буџетска средства града Панчева

Средства за реализацију предложених мера биће буџетирана за 2019. и 2020. годину у склопу припреме програмског буџета.

Област: предшколско васпитање и образовање

Приоритет 1: Унапређење ефикасности система ПВО

Очекивани резултат до 2020. године: Урађен је план мреже предшколских установа који обухвата план за праћење обухвата деце, квалитета и праведности система ПВО

Мера/активност	Носилац	Временск и рок	Ресурси
1.1 Изградња капацитета за планирање, буџетирање и праћење система ПВО, кроз реализацију обука за представнике локалне самоуправе, запослених у систему ПВО и других релевантних актера	Локална самоуправа	2019	Средства локалне самоуправе
1.2 Израда студије: мрежа ПУ, квалитет и праведност система ПВО	Локална самоуправа	2019/2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства
1.3 Унапређење сарадње свих актера на локалном нивоу од значаја за развој ПВО (нпр. формирање Савета за унапређење образовања који би укључио представнике здравствених установа, школа, центра за социјални рад, спортских и установа културе и сл.)	ПУ	2018/2020	НА

Приоритет 2: Унапређење квалитета рада и безбедности деце

Очекивани резултат до 2020. године: Унапређени су физички услови за рад у свим ПУ и обезбеђена боља безбедност деце у и око ПУ

2.1 Уређење дворишта предшколских установа и постављање справа и опреме од значаја за развој деце	Локална самоуправа/ПУ	2019/2020	Средства локалне самоуправе/јавно-приватно партнерство
2.2 Обезбеђивање простора постављањем заштитних ограда око ПУ и лежећих полицајаца, видео надзора, обезбеђење паркинга/прилаза објекту	Локална самоуправа	2019/2020	Средства локалне самоуправе
2.3 Набавка дидактичких материјала и средстава за рад у циљу осавремењивања рада са децом	Образовне институције/локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе

Приоритет 3: Повећање обухвата и праведности система ПВО

Очекивани резултат до 2020. године: Обухват деце обавезним предшколским програмом (ППП) је 100%; обухват деце у години пре обавезног ППП је повећан за 10% у односу на 2016. годину

3.1 Проширење капацитета за ПВО и/или успостављање краћих, додатних и специјализованих програма	Локална самоуправа	2019/2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства
3.2 Унапређење физичке приступачности објеката ПУ и квалитета средине за учење у ПУ	Локална самоуправа	2019/2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства
3.3 Планирање буџетских средстава за пружање додатне подршке деци са сметњама у развоју и инвалидитетом, деци ромске националности и сиромашној деци (буџетирање и реализација система подршке које препоручује ИРК)	Локална самоуправа	2019/2020	Средства локалне самоуправе
3.4 Пружање додатне подршке запосленима у систему ПВО за реализацију квалитетног инклузивног васпитања и образовања	Локална самоуправа	2019/2020	Средства локалне самоуправе/сарадња са НВО

Област: Основно образовање и васпитање

Приоритет 4: Подршка развоју инклузивног образовања

Очекивани резултат до 2020. године: Повећана су улагања за унапређење инклузивног образовања за 10% у односу на улагања у 2016. години

Мера/активност	Носилац	Временски рок	Ресурси
4.1 Унапређење физичке приступачности школа и средине за учење	Локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства
4.2 Планирање буџетских средстава за пружање додатне подршке деци са сметњама у развоју и инвалидитетом, деци ромске националности и сиромашној деци (буџетирање и реализација система подршке које препоручује ИРК)	Локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства
4.3 Подршка запосленима за реализацију квалитетног инклузивног васпитања и образовања (обуке, асистенти у настави)	Локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства

Приоритет 5: Унапређење квалитета рада и безбедности деце

Очекивани резултат до 2020. године: Квалитет рада и безбедност деце су унапређени и оцењени су боље од стране запослених, родитеља и деце у односу на 2017/18. школску годину

5.1 Набавка дидактичких материјала и средстава за рад у циљу осавременјивања рада са децом	Образовне институције/локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе
5.2 Креирана је буџетска линија и критеријуми за подршку талентованој деци	Локална самоуправа/образовне институције	2019 – 2020	Средства локалне самоуправе
5.3 Реализација програма	Образовне	2019 – 2020	Средства локалне

за спречавање насиља и дискриминације	институције		самоуправе/невладине организације
5.4 Јачање капацитета и улоге родитеља/Савета родитеља и Ученичког парламента	Образовне институције	2019 – 2020	Средства локалне самоуправе/невладине организације
Приоритет 6: Спречавање осипања деце из система школовања Очекивани резултат до 2020. године: Све основне школе имају план за спречавање осипања деце из образовног система и повећана су улагања у мере подршке за децу за 10% у односу на школску 2017/18. годину			
6.1 Идентификовање деце која су у ризику од напуштања образовног система	Образовне институције	2019 - 2020	НА
6.2 Креирање плана за спречавање напуштања школе на нивоу сваке ОШ	Образовне институције	2019 - 2020	НА
6.3 Мере за подршку деци у ризику од напуштања школе на нивоу школе и на нивоу локалне заједнице	Образовне институције/локална самоуправа	2019 - 2020	Локална самоуправа

Област: средње образовање и васпитање

Приоритет 7: Подршка развоју инклузивног образовања

Очекивани резултат до 2020. године: Повећана су улагања за унапређење инклузивног образовања за 10% у односу на улагања у 2016. години

Мера/активност	Носилац	Временски рок	Ресурси
7.1 Унапређење физичке приступачности школа и средине за учење	Локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства
7.2 Планирање буџетских средства за пружање додатне подршке деци са сметњама у развоју и инвалидитетом, деци ромске националности	Локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства

и сиромашној деци (буџетирање и реализација система подршки које препоручује ИРК)			
7.3 Подршка запосленима за реализацију квалитетног инклузивног васпитања и образовања	Локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе/донаторска средства

Приоритет 8: Унапређење квалитета рада и безбедности деце

Очекивани резултат до 2020. године: Квалитет рада и безбедност деце су унапређени и оцењени су боље од стране запослених, родитеља и деце у односу на 2017/18. школску годину

8.1 Опремање кабинета, набавка дидактичких материјала и средстава за рад у циљу осавремењивања рада са децом	Образовне институције/локална самоуправа	2019 - 2020	Средства локалне самоуправе
8.2 Креирана је буџетска линија и критеријуми за подршку талентованој деци (одлазак на такмичења, награде)	Локална самоуправа/образовне институције	2019 – 2020	Средства локалне самоуправе
8.3 Реализација програма за спречавање насиља и дискриминације	Образовне институције	2019 – 2020	Средства локалне самоуправе/невладине организације
8.4 Јачање капацитета и улоге родитеља/Савета родитеља и Ученичког парламента	Образовне институције	2019 – 2020	Средства локалне самоуправе/невладине организације
8.5 Унапређење сарадње свих актера на локалном нивоу од значаја за развој средњег образовања, посебно сарадња са сектором привреде	Локална самоуправа/образовне институције	2018/20	НА

Приоритет 9: Спречавање осипања деце из система школовања

Очекивани резултат до 2020. године: Све средње школе имају план за спречавање осипања деце из образовног система и повећана су улагања у мере подршке за децу за 10% у односу на школску 2017/18. годину

9.1 Идентификовање деце која су у ризику од напуштања образовног система	Образовне институције	2019 - 2020	НА
9.2 Креирање плана за спречавање напуштања школе на нивоу сваке средње школе	Образовне институције	2019 - 2020	НА
9.3 Мере за подршку деци у ризику од напуштања школе на нивоу школе и на нивоу локалне заједнице	Образовне институције/локална самоуправа	2019 - 2020	Локална самоуправа

9. Буџетирање, координација и праћење реализације Акционог плана

Потребна средства за сваку наредну годину имплементације Акционог плана ће се планирати у текућој години према приоритетима у различитим областима у складу са могућностима градског буџета. Тим за имплементацију Акционог плана ће предлагати Градском већу града Панчева потребна средства за реализацију приоритетних мера и активности утврђених Акционим планом у текућој години у складу са Одлуком о буџету.

За потребе координације спровођења и праћења реализације Акционог плана биће формиран Тим за имплементацију. Тим ће координирати већник/ца за образовање уз подршку стручних служби. Координациони састанаци на којима ће се усвајати Извештај о реализацији Акционог плана биће сазивани најмање два пута годишње.

Извештај о реализацији Акционог плана на годишњем нивоу усваја Градско веће града Панчева.

Ова публикација је подржана од стране Европске уније. Садржај и ставови изнети у овој публикацији су искључива одговорност Града Панчева, који је задужен за имплементацију пројекта и не представља званичне ставове Европске уније.

Финансирала: ЕУ

Наручилац: Град Панчево

Израђивач: Јелена Марковић ПР Агенција за консалтинг и едукацију, Центар за радост

Датум израде : јуни 2018.г.

Акциони план за унапређење образовања на територији града Панчева (2018-2020) објавиће се у „Службеном листу града Панчева“.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКО ВЕЋЕ
БРОЈ:П-05-06-14/2018-52
Панчево, 31.07.2018.

ГРАДОНАЧЕЛНИК
ПРЕДСЕДНИК ГРАДСКОГ ВЕЋА
САША ПАВЛОВ